

**VILNIAUS APSKRITIES VYRIAUSIOJO POLICIJOS KOMISARIATO
KRIMINALINĖS POLICIJOS NUSIKALTIMŲ NUOSAVYBEI TYRIMO VALDYBOS 1-
ASIS SKYRIUS**

SUTINKU

(pareigų pavadinimas)

(parašas)

(vardas ir pavardė)

**NUTARIMAS
ATSISAKYTI PRADĖTI IKITEISMINĮ TYRIMĄ**

Data	2021-07-12
Surašymo vieta	Vilnius
Tyrimo medžiagos Nr.	M-2-02-00714-21

Nutarimą priėmė	Vyriausiasis tyrėjas Viktorija Plukienė
n u s t a t ė:	
Skundą, pareiškimą, pranešimą pateikęs asmuo	2021-06-29 Auksana Tamašauskienė, Gitana Balčiūnienė, Vytautas Kližentis, Donatas Pikelis, Algimantas Rusteika, Raimondas Grinevičius, Ligita Pakrosnevičienė, Vilija Zygmantienė, Jurgita Marcinkevičienė, Danutė Žagrienė, Edita Mikėnaitė, Kristina Stumbrienė.
<p>Nustatytos aplinkybės ir pagrindas, dėl kurių baudžiamasis procesas negalimas</p> <p>2021-06-03 Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kriminalinės policijos nusikaltimų tyrimo valdybos Pirmajame skyriuje atliktas informacijos patikrinimas medžiagoje Nr. M-2-02-00714-21 pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170 str. 2 d., persištoje iš Lietuvos Respublikos Generalinės prokuratūros, pradėtoje pagal Auksanos Tamašauskienės pareiškimą.</p> <p>2021-06-29 Auksanos Tamašauskienės pareiškime yra nurodyta, kad dėl viešai - elektroninėje erdvėje, įkelto video turinio, laisvai prieinamo nepilnamečiams, kuriame necenzūrine leksika (keiksmazodžiais) demonstruojamas nepagarbus, įžūlus elgesys pasireiškiantis neapykanta, niekinimu, menkinimu, įžeidinėjimais, šmeižtu, kurstymu diskriminuoti prieš absoliučios daugumos asmenų grupes ir šeimų sąjūdžio organizatorius, reiškiančius nuomonę prieš genderizmo ideologija. 2021-05-01 https://www.onplay.lt/nesiaukite-vol-15-mantas-stonkus/53050/; 2021-06-14 https://www.listennotes.com/ar/podcasts/nesiaukite/nesiaukite-vol-15-mantas-WBmRb6fYiHM/; 2021-05-01 https://www.youtube.com/watch?v=Kh_iaCNUdsk. Aukščiau nurodytose elektroninėse platformose ir nurodytomis datom yra pavišinta (ne mažiau kaip 10 000 peržiūrų ir komentarų) video medžiaga. Video medžiaga pavadinta „Nesiaukite vol. 15. - Mantas Stonkus“, kurioje kalbasi du Lietuvos įvairaus amžiaus auditorijai žinomi aktoriai (komikai) Mantas Stonkus ir Justinas Jankevičius, kurie visoje laidoje viešai keikiasi, naudoja necenzūrinius žodžius ir skleidžia neapykantą, bei rodo nepagarbą skirtingoms žmonių grupėms dėl jų tautybės, pažiūrų ir lyties ar seksualinės orientacijos. Mantas Stonkus ir Justinas</p>	

Jankevičius iš anksto surežisuotoje laidoje bendraudami vienas prieš kitą skleidė dezinformaciją teigdami, kad maršo dalyviai „čiulpė bybį“ (pastaba: tekstas netaisytas), Justinas Jankevičius pašiepė žydus, pašiepė gėjus teigdamas, kad bėgs į maršą „nečiulpti bybio“ (pastaba: tekstas netaisytas) tokiais žodžiais ir kitais išsakytais nurodytose platformose menkino, niekino, įžeidinėjo, rodė nepagarbą, kurstė diskriminuoti skirtingų nuomonių žmones, šmeižė maršo organizatorius. Šioje laidoje, jos turinyje yra akivaizdžiai skleidžiama pašaipa ir neapykanta šeimų sąjūdžio dalyviams ir organizatoriams, o tai yra dešimtys tūkstančių žmonių. Laidos nuo 37 minutės šeimų maršo dalyviai Manto Stonkaus yra išvadinti "Dalbojobais" (pastaba: tekstas netaisytas). Tie, kurie dalyvauja šeimų gynimo marše, yra „čiulpė bybį (pastaba: tekstas netaisytas)". Priešingai Justinas Jankevičius, galimai sarkazmu, tačiau tyčiojasi ir save vadinančiais vienalyčiais asmenimis, sakydamas, kad stos į šeimų maršą, nes nenori „čiulpti bybio" (pastaba: tekstas netaisytas) tuo pažemindamas vienalyčius. Tokiu būdu abu šie įvardinti personažai: Justinas Jankevičius ir Mantas Stonkus, pasinaudodami savo žinomumu visuomenėje kaip aktoriai ir laidų vedėjai, tiesiogine tyčia, žinodami, kad tokie pasisakymai naudojant necenzūrinę leksiką viešoje erdvėje ne tik ižeis tam tikras asmenų grupes, bet ir kiršins jas tarpusavyje - veikia provokatoriškai, brutaliai. Pareiškėjo nuomone, jie padarė nusikaltimą už ką turi būti persekiojami įstatymo numatyta tvarka. Lietuvos Respublikos Konstitucijos 25 straipsnyje yra įtvirtinta asmens teisė turėti savo įsitikinimus ir juos laisvai reikšti. Laisvė reikšti įsitikinimus, gauti ir skleisti informaciją negali būti ribojama kitaip, kaip tik įstatymu, jei tai būtina apsaugoti žmogaus sveikatai, garbei ir orumui, privačiam gyvenimui, dorovei ar ginti konstitucinei santvarkai. Šiame straipsnyje taip pat nustatyta, kad laisvė reikšti įsitikinimus ar skleisti informaciją nesuderinama su nusikalstamais veiksmais - tautinės, rasinės, religinės ar socialinės neapykantos, prievartos bei diskriminacijos kurstymu, šmeižtu ir dezinformacija. Saviraiškos laisvės ir jos apribojimo sąlygos įtvirtintos taip pat žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos Konvencijos 10 straipsnyje. Europos Žmogaus teisių teismo sprendimuose pabrėžiama, kad yra svarbu aukščiausiu lygmeniu kovoti prieš visų formų ir pasireiškimų rasinę diskriminaciją. EŽTI' nuomone, neapykantos kurstymas nebūtinai reikalauja raginimo daryti tam tikrą smurtinę ar kitokią nusikalstamą veiką. Kėsinimosi į asmenis, padaryto įžeidžiant, išjuokiant ar šmeižiant tam tikras gyventojų dalis ir grupes pakanka, kad valstybės institucijos suteiktų kovai su rasistiniais pasisakymais prioritetą neatsakingos saviraiškos laisvės, kuri pažeidžia gyventojų dalių ar grupių orumą, net saugumą, požiūriu (Féret c. Belgique, n0 15615/07, arr?t du 16 juillet 2009, & 72-73). Pažymėtina ir tai, kad EŽTI praktikoje iš esmės nekvestionuojamas būtent baudžiamųjų sankcijų skyrimas už nurodyto pobūdžio veikas, kurios paprastai ypač rimtai pažeidžia pagrindines teises (mutatis mutandis, Cump?n? and Maz?re v. Romania, no.33348/96, judgement of 17 December 2004, š 115). BK 170 str., kaip tik numato vieną iš saviraiškos laisvių apribojimų, t. y. kurstymo prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę draudimą. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta baudžiamoji atsakomybė už viešą tyčiojimąsi, niekinimą, neapykantos skatinimą ar kurstymą diskriminuoti žmonių grupę ar jai priklausanti asmenį dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų. Ši numatyta veika reiškiasi vienu ar keliais alternatyviais veiksmais: a) tyčiojimusi iš tam tikros grupės ar jai priklausančio asmens; b) jų niekinimu; c) neapykantos jiems skatinimu; d) kurstymu juos diskriminuoti. Šios veikos turi būti padarytos viešais pareiškimais plačiam neapibrėžtam žmonių ratui, nukreiptais prieš žmonių grupę ar jai priklausanti asmenį dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų. Tyčiojimasis - tai garbės ir orumo žeminimas, žmogaus ar žmonių grupės vaizdavimas kaip pajuokos objekto. Niekinimas - tai labai neigiamas nepagarbus atsiliepimas apie žmogų ar žmonių grupę, džiūgavimas dėl juos ištikusios nelaimės arba prieš juos padarytų nusikaltimų ar pan. Neapykantos skatinimas - tai primetimas žmogui ar

žmonių grupei nebūtų dalykų, kurie juos neigiamai apibūdina visuomenės akyse, sukelia priešišumą ar provokuoja nepakantumą žmogui ar jų grupei. Kurstymas diskriminuoti - tai tiesioginis kvietimas arba netiesioginis skatinimas riboti žmogaus ar jų grupės teises ir laisves lyginant su kitais žmonėmis ar jų grupėmis. Visos veikos pasižymi kraštutiniu, jų diskriminacinis pobūdis turi būti akivaizdus. Šios nusikalstamos veikos sudėtis yra formali - ji laikoma baigta nuo viešo atitinkamų pareiškimų ar raginimų paskelbimo, nepriklausomai nuo padarinių, veika padaroma tiesiogine tyčia – kaltininkas supranta, kad atlikdamas viešus pareiškimus viešai tyčiojasi, niekina, skatina neapykantą, kursto diskriminuoti žmonių grupę ar jai priklausantį asmenį arba kursto viešai prieš juos smurtauti, fiziškai susidoroti, ir nori taip veikti. Cituojant teisminę praktiką dėl idealios nusikalstamų veikų sutapties esant viešosios tvarkos sutrikdymui BK 284 str., ir kurstymui prieš bet kokios tautos, lyties, seksualinės orientacijos ar kitokią žmonių grupę BK 170 str., konstatuojama, jog kaltininkų veiksmai, sutrikdant visuomenės rimtį ar tvarką, pasireiškiant turi su kitos lyties ar seksualinės orientacijos ar asmens žeminimu, taip pažeidžiant kelias baudžiamojo įstatymo saugomas vertybes. LR BK 170 str., numatytų nusikalstamų veikų pagrindinis objektas yra asmens (žmogaus) lygiateisiškumas ir sąžinės laisvė. Papildomas objektas gali būti- atitinkamai lyties, tautybės ar seksualinės orientacijos priklausančio asmens garbė, orumas, sveikata. BK 284 straipsnyje numatytos veikos pagrindinis objektas - viešoji tvarka, papildomi objektai, kaip ir BK 170 straipsnyje, - asmens garbė, orumas, nuosavybė, sveikata. Pareiškime nurodyti asmenys viešais pareiškimais niekindami, tyčiodamasi, kaip iš žmonių grupių turinčių skirtingas pažiūras, tikėjimą, tautybę, viešoje erdvėje keikdamiesi necenzūriniais žodžiais, šiais veiksmais galimai pažeidė LR BK 170 ir 284 straipsnių saugomas vertybes. Šie nusikaltimai yra tyčiniai. LR BK 170 straipsnyje numatyta veika padaroma tiesiogine, konkretizuota tyčia, turint tikslą pasityčioti, paniekinti asmenį dėl jo rasės, tautybės bei kitų straipsnyje nurodytų požymių, o LR BK 284 straipsnyje numatyta veika taip pat padaroma tyčiniaus veiksmais, tačiau tyčia gali būti nekonkretizuota. Viešoje elektroninėje erdvėje, gerai žinomi laidų vedėjai ir aktoriai, tyčiodamiesi iš žmonių grupių, vartodami necenzūrinius žodžius, jų veiksmus matė ne mažiau kaip dešimt tūkstančių žmonių, turėjo tikslą pažeminti, pasityčioti iš žmonių grupių dėl jų priklausymo kitai vieniems tradicinėms vertybėms asmenims, kitiems vienalytėms grupėms, kartu suprato, jog tokiais veiksmais pažeidžia viešąją tvarką, ir norėjo taip veikti, todėl veika turi būti kvalifikuojama kaip idealioji nusikaltimų pagal LR BK 284 straipsnį ir 170 straipsnio 2 dalį sutaptis (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. rugpjūčio 23 d. Teismų praktikos nagrinėjant baudžiamąsias bylas dėl sudėtingų pavienių nusikalstamų veikų ir nusikalstamų veikų sutapčių apžvalga Nr. AB-44-1. Teismų praktika. 2016, 44, p. 570-626). Prašo inicijuoti ikiteisminį tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą Mantui Stonkui ir Justinui Jankevičiui bei galimai kitiems, prie šio nusikaltimo prisidėjusiems asmenims.

2021-06-29 Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje buvo gautas Gitanos Balčiūnienės prašymas dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo (reg. Nr. AP-16806). Pareiškimo nagrinėjimas buvo perduotas Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūrai.

2021-06-29 Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje buvo gautas Vytauto Kliženčio prašymas dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo (reg. Nr. AP-16815). Pareiškimo nagrinėjimas buvo perduotas Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūrai.

2021-06-29 Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje buvo gautas Donato Pikelio prašymas dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo (reg. Nr. AP-16840). Pareiškimo nagrinėjimas buvo perduotas Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūrai.

2021-06-29 Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje buvo gautas Algimanto Rusteikos prašymas dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo (reg. Nr. AP-16846). Pareiškimo nagrinėjimas buvo perduotas Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūrai.

2021-06-30 Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje buvo gautas Raimondo Grinevičiaus prašymas dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo (reg. Nr. AP-16967). Pareiškimo nagrinėjimas buvo perduotas Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūrai. Kadangi visi prašymai yra analogiško pobūdžio, prokuroro rezoliucija jie buvo sujungti į vieną.

2021-07-07 Lietuvos Respublikos generalinėje prokuratūroje gauti Ligitos Pakrosnevičienės, Vilijos Zygmantienės, Jurgitos Marcinkevičienės, Danutės Žagrienės, Editos Mikėnaitės, Kristinos Stumbrienės pareiškimai, kurie yra analogiško pobūdžio, todėl prokuroro rezoliucija sujungti ir prijungti prie medžiagos Nr. M-2-02-00714-21.

Tyrimo metu apžiūrėtos internetinės nuorodos minimos pareiškimuose:

[https://www.onplay.lt/nesiaukite-vol-15-mantas-stonkus/53050/;](https://www.onplay.lt/nesiaukite-vol-15-mantas-stonkus/53050/)

[https://www.listennotes.com/ar/podcasts/nesiaukite/nesiaukite-vol-15-mantas-WBmRb6fYiHM/;](https://www.listennotes.com/ar/podcasts/nesiaukite/nesiaukite-vol-15-mantas-WBmRb6fYiHM/)

https://www.youtube.com/watch?v=Kh_iaCNUdsk. Pagrindinis apžiūros objektas yra vaizdo įrašas, kurio internetinė nuoroda yra <https://www.onplay.lt/nesiaukite-vol-15-mantas-stonkus/53050/>. Nukopijavus minėtą nuorodą į tarnybinio kompiuterio „HP“ naršyklę bei paspaudus, atsidaro vaizdo įrašas, kurio pavadinimas „Nesiaukite-vol-15-mantas-stonkus“, įrašo trukmė: 1.34 val. 24 s.. Po įrašų yra užrašas: „Apie tikruosius veidus, geopolitines žinias, legendinę kelionę į Kauną, kosminį Smoriginą, prostitučių darbą, maršą ir prikauptus bajorius“ bei video medžiaga suskirstyta dalimis: 00:00 „Intro“, 00:05 „Šiandien laidoje matysite“, 01:18 „The thruth about being Kontribyšnyk“, 02:13 „Gražiausio Lietuvos vyro varžytuvės“, 18:10 „Tėčių išpažintys“, 33:00 „Antisemitai, gėjai, vatnikai ir šou bisnis“, 51:52 „Ištakos“, 1:05:49 „Rockstar life“, 1:33:52 „Outro su keliamo kepure mūsų darbdaviams“, žemiau yra prierašas: „Išpėjimas tėvams – necenzūrinis turinys“. Vaizdo įrašė sugroja muzika, o vėliau atsiranda vaizdas: ant fotelių vienas priešais kitą sėdintys komikai: Mantas Stonkus ir Justinas Jankevičius, kurie ant galvų dėvi plastikinius apsauginius skydelius, rankose laiko plastikinius buteliukus ir bando atsigerti mineralinio iš buteliukų, po to mėto tuos butelius ant žemės, juokauja. Mantas Stonkus vaidina robotą, po to abudu paėmę pinigus ir mėto juos ant žemės garsiai juokdamiesi. Po to atsiranda užsklanda, užrašas „Tapk kontributoriumi“ (rėmėju). Toliau atsiranda vaizdo įrašas: priešais sėdi ant fotelių Mantas Stonkus ir Justinas Jankevičius, kurie pradeda kalbėti bendromis temomis: apie moteris, apie vyrų pasisiekimą tarp moterų, kokie vyrai seksualiausi, apkalba žymius vyrus, pasakoja apie savo vaikus. Vaizdo įrašo 29 minutę Mantas Stonkus aiškina kaip paaiškino savo vaikams kas yra gėjai ir lesbietės, kad vaikai visko mokosi iš tėvų. Jankevičius iškelia klausimą kaip paaiškinti vaikams, kad nemėgsta gėjų, kad „vatnikas yra“. Vaizdo įrašo 32.33 min. Jankevičius pradeda pasakoti apie savo močiutę kaip ji nekentė žydų, o jos promočiutė buvo žydė, kad dažniausiai didžiausi „priešininkai“ gali būti patys tokie. Vaizdo įrašo 37.39 min. Mantas Stonkus sako, kad „išlenda visokie dalbajobų maršai“ (pastaba: tekstas netaisytas). Jankevičius jį pataiso ir sako, kad „nedalbajobų, o tai Tautos nuomonė“- jie išreiškia nuomonę prieš gėjus (pastaba: tekstas netaisytas). Mantas jam prieštarauja sakydamas, kad jo nuomonė: „Laisvė būti savimi ir netrukdyti būti kitiems savais“. Tada Jankevičius sako: „Jei mes leisime gėjams įsivaikinti vaikus, aš eisiu į Šeimų maršą. Eisiu vien dėl to, kad aš nenoriu čiulpti bybio“ (pastaba: tekstas netaisytas). Po to jie aptaria, kad „ar jis eis, ar ne. Pavyks tas maršas ar nepavyks vis tiek neišvengiama Europos Sąjungoje visi bus gėjais.“ Toliau Mantas Stonkus sako,

kad „tie kas organizuoja tą maršą „čiulpia bybį“ ir jie galvoja, kad jie „čiulpia bybį gėjams, jie yra susimaišę, tai yra vaikystės trauma ir jie kovoja prieš vėjo malūnus“ (pastaba: tekstas netaisytas). Po to kalba apie komikus Arlauską, Šilanską, Zavaliauską, Bingelį, Šapranauską, apie komikų pasirodymus, apie asmeninę patirtį, apie kitas profesijas, po to kalba įvairiomis temomis. Vaizdo įrašo metu Mantas Stonkus ir Justinas Jankevičius bendraudami tarpusavyje keikiasi, t. y. vartoja necenzūrinius žodžius. Vaizdo įrašo pabaigoje abudu atsisveikina. Atsiradus užsklandai, sugroja muzika ir apačioje atsiranda eilutė, kurioje įrašai: “Vedėjas-Justinas Jankevičius, svečias-Mantas Stonkus, prodiuseris-Žilvinas Stankevičius, grafika-Aivaras Gudauskas, operatoriai-Donatas Paukštys ir Justinas Viršilas, montažas-Jonas Surblys. Internetinė nuoroda <https://www.listennotes.com/ar/podcasts/nesiaukite/nesiaukite-vol-15-mantas-WBmRb6fYiHM/> nukopijuojama į tarnybinio kompiuterio „HP“ naršyklę bei paspaudus, atsiranda vaizdas su įrašu, kad vaizdo įrašas pašalintas. Internetinė nuoroda https://www.youtube.com/watch?v=Kh_iaCNUdsk nukopijuojama į tarnybinio kompiuterio „HP“ naršyklę bei paspaudus, atsiranda vaizdas su įrašu, kad vaizdo įrašas pašalintas.

Lietuvos Respublikos BK 170 straipsnis numato vieną iš saviraiškos laisvių apribojimų, t. y. kurstymo prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę draudimą. Šio straipsnio 2 dalyje numatyta baudžiamoji atsakomybė už viešą tyčiojimąsi, niekinimą, neapykantos skatinimą ar kurstymą diskriminuoti žmonių grupę ar jai priklausantį asmenį dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų. Ši numatyta veika reiškiasi vienu ar keliais alternatyviais veiksmais: a) tyčiojimusi iš tam tikros grupės ar jai priklausančio asmens; b) jų niekinimu; c) neapykantos jiems skatinimu; d) kurstymu juos diskriminuoti. Šios veikos turi būti padarytos viešais pareiškimais plačiam neapibrėžtam žmonių ratui, nukreiptais prieš žmonių grupę ar jai priklausantį asmenį dėl lyties, seksualinės orientacijos, rasės, tautybės, kalbos, kilmės, socialinės padėties, tikėjimo, įsitikinimų ar pažiūrų. Mantas Stonkus ir Justinas Jankevičius yra humoro laidų vedėjai, komikai. 2021-05-01 patalpintą internetinėje svetainėje <https://www.onplay.lt> vaizdo įrašo formatą galima įvardinti kaip pokalbio laidą (pabaigoje yra pažymėta, kad Justinas Jankevičius yra vedėjas, jis užduoda Mantui Stonkui klausimus pagal atskiras temas). Abudu minėti asmenys yra komikai ir tai minėtos laidos žiūrovą nuteikia priimti laidos turinį su humoru. Apibūdinant homo ridens – juokaujantį žmogų – šiuolaikinėje Lietuvoje, išskiriami aspektai atskleidžia nacionalinę specifiką: juokaujama lietuvių kalba, pasitelkiant atlikimo laikui būdingą raišką (leksiką, slengą, asmenvardžius, svetimų kalbų intarpus); humoro turinys atspindi aktualias atlikimo laiko realijas; ir universalūs homo ridens bruožus – juokaujantis žmogus pasižymi lyderio savybėmis ir geba sklandžiai komunikuoti. Laidos metu abudu diskutuoja labai įvairiomis temomis (apie vyrų pasisiekimą tarp moterų, apie savo vaikus ir jų pasiekimus, apie profesijas, apie Lietuvos miestus, apie savo planus), tame tarpe paliečia ir šiuo metu visuomenėje aktualius įvykius: „Šeimos maršą“ ir LGBT bendruomenės lygias teises visuomenėje. Ryškiausi momentai laidoje: Mantas Stonkus aiškina kaip paaiškino savo vaikams kas yra gėjai ir lesbietės, bet jiems „jie nerūpi“; Justinas Jankevičius iškelia klausimą kaip paaiškinti vaikams, kad nemėgsta gėjų, kad „vatnikas yra“ (pats save vadina „vatniku“), pradeda pasakoti apie savo močiutę kaip ji nekentė žydų, o jos promočiutė buvo žydė, kad dažniausiai didžiausi „priešininkai“ gali būti patys tokie. Mantas Stonkus sako, kad „išlenda visokie dalbajobų maršai“ (pastaba: tekstas netaisytas), o Justinas Jankevičius jį pataiso ir sako, kad „nedalbajobų, o tai Tautos nuomonė - jie išreiškia nuomonę prieš gėjus“ (pastaba: tekstas netaisytas). Mantas jam prieštarauja sakydamas, kad jo nuomonė: „Laisvė būti savimi ir netrukdyti būti kitiems savais“. Tada Jankevičius sako: „Jei mes leisime gėjams įsivaikinti vaikus, aš eisiu į Šeimų maršą. Eisiu vien dėl to, kad aš nenoriu čiulpti bybio (pastaba: tekstas netaisytas)“. Po to jie aptaria, kad „ar jis eis, ar ne. Pavyks tas maršas ar

nepavyks vis tiek neišvengiama Europos Sąjungoje visi bus gėjais“ (pastaba: tekstas netaisytas). Toliau Mantas Stonkus sako, kad „tie kas organizuoja tą maršą „čiulpia bybį“ (pastaba: tekstas netaisytas) ir jie galvoja, kad jie „čiulpia bybį gėjams, jie yra susimaišę, tai yra vaikystės trauma ir jie kovoja prieš vėjo malūnus“ (pastaba: tekstas netaisytas). Minėtoje laidoje yra dviejų asmenų: Manto Stonkaus ir Justino Jankevičiaus išsakytos nuomonės į aukščiau įvardintus labai aktualius įvykius Lietuvoje, t. y. susidūrimo politinėje arenoje dviejų skirtingų interesų ir vertybių grupių: šeimos maršo dalyvių konservatyvaus požiūrio į vertybes ir LGBT bendruomenės lygias teises visuomenėje. Nuomonė yra visuomenės informavimo priemonėse skelbiamos mintys, vertinimai bei pastabos apie reiškinius ar įvykius, t. y. yra dviejų asmenų – Manto Stonkaus ir Justino Jankevičiaus - subjektyvus faktų ir duomenų vertinimas. Nuomonė turi turėti pakankamą faktinį pagrindą, tačiau ji yra subjektyvi, todėl jai netaikomi tiesos ir tikslumo kriterijai, nuomonės teisingumas nėra įrodinėjamas. Eilinis informacijos gavėjas supranta, kad pateikiama „komikų“ nuomonė, kadangi abudu vienas kitam prieštarauja, papildo, abudu daug garsiai juokiasi, atitinkama jų kūno kalba, veido mimika. Humorą kaip reiškinys yra tiesiogiai susijęs su visuomenėje vyraujančiomis normomis, tradicijomis ir apskritai kultūra. Humorą yra tautiškumo ir tam tikrų nacionalinių bruožų atspindys, reiškiamas per kalbą. „Tikras komikas – tai žmogus, kuris išdrįsta. Jis drįsta matyti tai, ko jo publika gėdijasi ar apie ką bijo kalbėti. Tai, ką komikas mato, yra tam tikra tiesa apie žmones, jų padėtį, apie tai, kas juos skaudina, nuvilia, kas sunku, apie tai, ko žmonės nori. Juokas panaikina įtampą, pasako, kas nutylima – tai daro bet koks juokas, bet tikro komiko juokai turi didesnę užduotį nei tik panaikinti įtampą – jie privalo išlaisvinti troškimus ir keisti situacijas. Nuomonės faktiniam pagrindui nustatyti nebūtina nurodyti, kad tai, ką teigia kalbantysis, yra tiesa. Svarbu nustatyti, ar asmuo turėjo pakankamą faktinį pagrindą pareikštai nuomonei susidaryti. Šiuo nagrinėjami atveju komikai kalbėjo abstrakčiai, nesuasmėnindami, pasidalindami savo asmeninę patirtimi (Justino Jankevičiaus pasakojimas apie savo močiutę). Humoro procesas yra neatsiejamas nuo komunikacijos, tarp juokaujančio ir besijuokiančio, kitaip sakant, vienija žinutės siuntėją ir gavėją bendram tikslui – juokui. Kadangi tokios laidos yra žiūrimos, t. y. jos turi klausytojų, turi savo auditoriją, nes jos padeda susiburti, komunikuoti ir pažvelgti į kasdienines situacijas per juoko prizmę. Laidoje Mantas Stonkus ir Justinas Jankevičius vartoja necenzūrinius žodžius, tačiau tai yra daroma išreiškiant emocijas. Lietuvos Respublikos Administracinių nusižengimų kodekso 481 str. 1 d. numato, kad administracinę atsakomybę užtraukia necenzūriniai žodžiai ar gestai viešose vietose, įžeidžiamas kibimas prie žmonių, kiti tyčiniai veiksmai, kuriais siekiama pažeisti viešąją tvarką ir žmonių rimtį. Veikos kvalifikavimą pagal šį straipsnį lemia šie objektyvieji pažeidimo sudėties požymiai: padarytos veikos (veiksmų) pobūdis, kilę padariniai ir pažeidimo padarymo vieta. Pažeidimo padarymo vieta yra viešoji vieta – viešoji erdvė, į kurią turi teisę patekti kiti asmenys be kaltininko leidimo ir kurioje būnant asmeniui keliami tam tikri elgesio reikalavimai, o būtent – gerbti ir nepažeisti kitų žmonių teisių, rimties, netrukdyti jiems. Neteisėto elgesio padariniai šiuo atveju yra viešosios rimties ar tvarkos sutrikdymas. Nagrinėjamu atveju laidos vaizdo įrašas yra įkeltas į internetinį puslapį, yra prieinamas visiems, t. y. viešai, tačiau pažymėtina, kad pats asmuo turi surasti tą vaizdo įrašą ir jį žiūrėti (pats išreikšti tokį norą), po laidos patalpinto vaizdo įrašu yra prierasas: „Įspėjimas tėvams – necenzūrinis turinys“ ir pats laidos formatas yra humoristinis, t. y. pavartojami necenzūriniai žodžiai yra užplūdus emocijoms, nėra tyčios pažeisti viešąją tvarką ir žmonių rimtį. Be to Lietuvos Respublikos Civilinio kodekso 2.24 straipsnio 6 dalyje numatyta, kad viešasis asmuo (šeimos maršo dalyviai) nesinaudoja tokio pat garbės ir orumo gynimu kaip privatus asmuo. Dėl to viešasis asmuo (-ys) turi pakęsti ir toleruoti jo atžvilgiu skelbiamą, nors ir nevisiškai tikslią informaciją, kuri privataus asmens atžvilgiu galėtų būti vertinama kaip garbės ir orumo pažeidimas. Lietuvos Respublikos teismų įstatymo 23 straipsnio 3 dalies nuostatos įpareigoja į Aukščiausiojo Teismo nutartyse esančius įstatymų ir kitų

<p>teisės aktų taikymo išaiškinimus atsižvelgti valstybės ir kitas institucijas bei asmenis, taikančius tuos pačius įstatymus ir kitus teisės aktus, todėl sprendžiant klausimą, ar komikų Manto Stonkaus ir Justino Jankevičiaus pasisakymai apie „Šeimos maršo dalyvius“, apie gėjus, apie žydus gali būti pakankamas pagrindas ikiteisminiam tyrimui pagal Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170 straipsnyje nurodytų nusikalstamų veikų požymius pradėti, būtina atsižvelgti į Aukščiausiojo Teismo pateiktus minėto straipsnio nuostatų taikymo išaiškinimus. Šiuo atveju yra reikšminga Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Baudžiamųjų bylų skyriaus teisėjų kolegijos (toliau – Kolegija) 2016-03-01 kasacinė nutartis baudžiamojoje byloje Nr. 2K-86-648/2016 (toliau nutartis). Kolegija, atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo, Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktiką, nutartyje konstatavo, kad „baudžiamajai atsakomybei pagal BK 170 straipsnio 2 dalį ir ypač 3 dalį kilti nepakanka vien įžeidžiančio, niekinančio pobūdžio viešo pareiškimo, jeigu jame nėra konkretaus tiesioginio ar netiesioginio neapykantos, diskriminacijos skatinimo, kurstymo panaudoti smurtą ar fiziškai susidoroti su tam tikra žmonių grupe, dėl kurio galėtų kilti reali grėsmė šio baudžiamojo įstatymo saugomam objektui.“ (http://eteismai.lt/byla/268546966545521/2K-86-648/2016). Pastebėtina, kad minėtoje laidoje nėra konkretaus tiesioginio ar netiesioginio neapykantos, diskriminacijos skatinimo, kurstymo panaudoti smurtą ar fiziškai susidoroti, dėl kurių jiems galėtų kilti reali grėsmė, yra pateikiama jų šališka nuomonė, kuri nėra tokio lygio neapykantos ir diskriminacijos skatinimo, kad pakaktų užtraukti baudžiamąją atsakomybę pagal BK 170 straipsnio 2 dalį. Remiantis tuo, kas išdėstyta ir atsižvelgiant į tai, kad kiekvienos situacijos kriminalizavimo atvejis turi būti pagrįstas ne tik pavojingumo kriterijumi, bet ir baudžiamosios atsakomybės būtinumu, efektyvumu ir ekonominiu tikslingumu bei atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes, ikiteisminis tyrimas dėl veikos, numatytos LR BK 170 str. 2 d., nepradėtinas.</p>	
<p>Atsižvelgdamas į išdėstytas aplinkybes ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos baudžiamojo proceso kodekso (toliau – BPK) 3 str. 1 d. 1 p., 168 str., n u t a r i a atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą.</p>	
<p>Veika, dėl kurios atsisakyta pradėti ikiteisminį tyrimą</p>	<p>Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso 170 str. 2 d. Kurstymas prieš bet kokios tautos, rasės, etninę, religinę ar kitokią žmonių grupę</p>
<p>Nustatytas administracinis teisės pažeidimas ar kituose teisės aktuose numatytas nusižengimas</p>	
<p>Nustatyto administracinio ar kito teisės pažeidimo medžiagą nutarta perduoti</p>	
<p>Kiti sprendimai, susiję su atsisakymu pradėti ikiteisminį tyrimą</p>	
<p>Nutarimo nuorašą nutarta išsiųsti</p>	<p>Auksanai Tamašauskienei, Gitanai Balčiūnienei, Vytautui Kliženčiui, Donatui Pikeliui, Algimantui Rusteikiui, Raimondui Grinevičiui, Ligitai Pakrosnevičienei, Vilijai Zygmantienei, Jurgitai Marcinkevičienei, Danutei Žagrienei, Editai Mikėnaitei, Kristinai Stumbrienei.</p>

Vadovaujantis BPK 168 straipsnio 5 dalimi, ikiteisminio tyrimo pareigūno nutarimas atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą per 7 dienas nuo nutarimo nuorašo gavimo dienos gali būti skundžiamas prokurorui, o prokuroro nutarimas – ikiteisminio tyrimo teisėjui. Jeigu prokuroras nepanaikina nutarimo atsisakyti pradėti ikiteisminį tyrimą, jo sprendimas gali būti skundžiamas ikiteisminio tyrimo teisėjui.

Nutarimą priėmė

Vyriausiasis tyrėjas

Viktorija Plukienė

REZOLIUCIJOS LAPAS

Ikiteisminio tyrimo Nr.	M-2-02-00714-21
Dokumentas	Nutarimas atsisakyti pradėti IT
Dokumento data	2021-07-12
Dokumento numeris	IBPS-V-1583000-21
Pasirašęs pareigūnas	Vyriausiasis tyrėjas Viktorija Plukienė

Dokumento rezoliucija:

Atsakingas	Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato; Kriminalinės policijos nusikaltimų nuosavybei tyrimo valdybos; 1-asis skyrius; Vyriausiasis tyrėjas Viktorija Plukienė
Rezoliucija	Tvirtinu
BK str.	
Terminas	
Tyrimo grupė	
Asmenys susipažinimui	
Pastaba	
Rezoliucijos data	2021-07-12
Rezoliuciją surašė	Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato; Kriminalinės policijos nusikaltimų nuosavybei tyrimo valdybos; 1-asis skyrius; Skyriaus viršininkas Erika Pernavė

REZOLIUCIJOS LAPAS

Ikiteisminio tyrimo Nr.	M-2-02-00714-21
Dokumentas	Nutarimas atsisakyti pradėti IT
Dokumento data	2021-07-12
Dokumento numeris	IBPS-V-1583000-21
Pasirašęs pareigūnas	Vyriausiasis tyrėjas Viktorija Plukienė

Dokumento rezoliucija:

Atsakingas	Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato; Kriminalinės policijos nusikaltimų nuosavybei tyrimo valdybos; 1-asis skyrius; Vyriausiasis tyrėjas Viktorija Plukienė
Rezoliucija	Nutarimas teisėtas ir pagrįstas
BK str.	
Terminas	
Tyrimo grupė	
Asmenys susipažinimui	
Pastaba	
Rezoliucijos data	2021-07-12
Rezoliuciją surašė	Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros 3-asis skyrius; Prokuroras Benediktas Leišys

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kriminalinės policijos nusikaltimų nuosavybei tyrimo valdybos 1-asis skyrius 191688326, T. Ševčenkos g. 26, LT-03111 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	Nutarimas atsisakyti pradėti IT
Dokumento registracijos data ir numeris	2021-07-12 Nr. IBPS-V-1583000-21
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, j. k.188601464 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-02-28 10:53:57 iki 2022-02-27 10:53:57. Veiksmą atliko 2021-07-12 13:16:49 (GMT+03:00) Viktorija Plukienė, Vyriausiasis tyrėjas, Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kriminalinės policijos nusikaltimų nuosavybei tyrimo valdybos 1-asis skyrius "Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, j. k.188601464 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-02-28 10:53:57 iki 2022-02-27 10:53:57. Veiksmą atliko 2021-07-12 13:16:49 (GMT+03:00) Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos "Susipažinimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, j. k.188601464 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-02-28 10:53:57 iki 2022-02-27 10:53:57. Veiksmą atliko 2021-07-12 13:47:40 (GMT+03:00) Erika Pernavė, Skyriaus viršininkas, Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kriminalinės policijos nusikaltimų nuosavybei tyrimo valdybos 1-asis skyrius "Susipažinimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Integruotos baudžiamojo proceso informacinės sistemos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, j. k.188601464 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-02-28 10:53:57 iki 2022-02-27 10:53:57. Veiksmą atliko 2021-07-12 13:50:13 (GMT+03:00) Benediktas Leišys, Prokuroras, Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros 3-asis skyrius
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	2
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	IBPS sistema, versija 1.3.11
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2021-07-12 15:30:06)
Elektroninio dokumento nuorašo atspausdinimo data ir jį atspausdinęs darbuotojas	Nuorašą suformavo IBPS sistema 2021-07-12 15:30:07
Medžiagos Nr.	M-2-02-00714-21